

NAZIV NASTAVNIČKE PRIPREME

Franz Kafka: Preobražaj - sat obrade lektire

Osnovni podaci o pripremi

AUTORI

Anči Ritossa Blažević

ŠKOLA

Srednje škole - opći predmeti

RAZRED / STRUKOVNO PODRUČJE

4. razred

NASTAVNI PREDMET / PODRUČJE

Hrvatski jezik

NASTAVNA JEDINICA / PROGRAM

Predmetni kurikulum - B. Književnost i stvaralaštvo - SŠ HJ B.4.2. Učenik analizira različite interpretacije književnih tekstova s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu

ZNANJA KOJA ĆE UČENICI STEĆI

Učenici će analizirati temu pripovijetke karakterizaciju likova i njihove međusobne odnose te strukturu pripovijetke uočiti će svijet fantastike strukturu paradoksa i postupak intervencije u logiku svijeta u djelu uočiti će i zaključiti o elementima ekspresionizma egzistencijalizma nadrealizma i dadaizma analizirati će jezik i stil djela te će protumačiti i usvojiti pojam „kafkijanstvo“ i „kafkijanski“

Razrada nastavničke pripreme

AKTIVNOST	OPIS AKTIVNOSTI
Motivacija (10 minuta)	- u svrhu doživljajno-spoznajne motivacije poslužiti će čitanje i kratko komentiranje basne o mišu zapisane 1920. godine u Kafkinome dnevniku: https://www.goodreads.com/book/show/15995592-a-little-fable Prepoznavanje alegorije miša kao slike čovjeka, malog i neznatnog, stjeranog u kutak svijeta/mišolovke, a jedino što je sigurno jest smrt. Svijet je uzak, agresivan, a pojedinac osamljen i ništa ne može promijeniti. - učenici slušaju i kratko komentiraju basnu
	- nakon kratkoga komentiranja basne, nastavnik najavljuje interpretaciju pripovijetke te u razgovoru s učenicima iznosi osnovne podatke o životu i djelu Franza Kafke: književnik njemačkoga književnoga izraza, rođen u Pragu u

Najava i
lokalizacija
teksta (5
minuta)

ortodoksnoj židovskoj obitelji, živi u sjeni očeva autoriteta, nakon studija (kemija, njemačka književnost i povijest umjetnosti pa pravo) radi kao činovnik u uredu za osiguranje (paralela s Gregorom), obolio od tuberkuloze i umro od uznapredovale bolesti i gladi jer nije mogao gutati (paralela s Gregorom), za života objavio vrlo malo: dvije zbirke pripovijedaka – Promatranje i Seoski liječnik i nekoliko pripovijedaka u časopisima – među kojima i pripovijetka Preobražaj te prvo poglavlje romana Amerika, većinu svojega književnoga opusa oporučno namijenio spaljivanju, no izvršilac oporuke, njegov prijatelj i praški književnik, Max Brod nije to učinio pa su mnoga djela sačuvana: romani Proces, Dvorac i Amerika, zbirka pripovijedaka Gradeći kineski zid, nakon Drugog svjetskog rata objavljen je njegov Dnevnik i Pisma Mileni – korespondencija s mladom češkom intelektualnom Milenom Jesenskom. - učenici izlažu i slušaju nastavnikovo izlaganje te vode bilješke

Interpretacija
(20 minuta)

- nakon kratkoga komentiranja basne, nastavnik najavljuje interpretaciju pripovijetke te u razgovoru s učenicima iznosi osnovne podatke o životu i djelu Franza Kafke: književnik njemačkoga književnoga izraza, rođen u Pragu u ortodoksnoj židovskoj obitelji, živi u sjeni očeva autoriteta, nakon studija (kemija, njemačka književnost i povijest umjetnosti pa pravo) radi kao činovnik u uredu za osiguranje (paralela s Gregorom), obolio od tuberkuloze i umro od uznapredovale bolesti i gladi jer nije mogao gutati (paralela s Gregorom), za života objavio vrlo malo: dvije zbirke pripovijedaka – Promatranje i Seoski liječnik i nekoliko pripovijedaka u časopisima – među kojima i pripovijetka Preobražaj te prvo poglavlje romana Amerika, većinu svojega književnoga opusa oporučno namijenio spaljivanju, no izvršilac oporuke, njegov prijatelj i praški književnik, Max Brod nije to učinio pa su mnoga djela sačuvana: romani Proces, Dvorac i Amerika, zbirka pripovijedaka Gradeći kineski zid, nakon Drugog svjetskog rata objavljen je njegov Dnevnik i Pisma Mileni – korespondencija s mladom češkom intelektualnom Milenom Jesenskom. - nakon biografskih podataka koje učenici izlažu, a nastavnik korigira i nadopunjuje, nastavnik proziva učenike neka pročitaju pitanja koja su zapisali, a koja su im se nametnula dok su čitali djelo: Zašto se Gregor preobrazio? Kako je moguće da se to dogodilo? Zašto se obitelj tako odnosi prema njemu? - nastavnik bilježi neka pitanja na ploču - nastavnik pitanjima vodi učenike u interpretaciji: tema (osjećaj osamljenosti, bespomoćnosti i straha odbačenoga pojedinca), likovi (Gregor Samsa, sestra Greta, majka – gospođa Samsa, otac – gospodin Samsa, prokurist, podstanari dvorkinja) i odnos među njima (Gregor – majka, Gregor – otac, Gregor – sestra, Gregor – poslodavac, društvo – nerazumijevanje, neshvaćanje, nepostojanje volje da se nekoga istinski razumije, površan odnos korisnosti) struktura pripovijetke (tri dijela – svaki završava Gregorovim neminovnim krajem: 1. dio - „jako krvareći“, 2. dio – jabuka u tijelu, a majka moli oca da mu poštedi život, 3. dio – smrt, početak „in medias res“, struktura paradoksa, intervencije u logiku svijeta – apsurdan motiv preobražaja čovjeka u kukca, prikazan kao običan i moguć, nemoguće prikazuje kao moguće, a da ostali to tumače samo kao „veliku nesreću“) jezik i stil (jednostavna, jasna, precizna rečenica, detaljiziranje u opisivanju, „Pripovijedao sam pripovijetku. To su slike, samo slike.“), kafkijanska atmosfera – tjeskoba, stanje duha kakvo nalazimo u Kafkinome književnom svijetu - nastavnik objašnjava pojmove preobražaj i preobrazba i značenjsku razliku među njima, prema Rječniku hrvatskoga jezika Vladimira Anića: preobrazba – temeljita, kvalitativna promjena

kao krajnji rezultat dužega mijenjanja, a preobražaj – velika, vidljiva promjena - nakon objašnjavanja, nastavnik zadaje učenicima zadatak za samostalni rad: - Tko je u pripovijesti doživio preobrazbu, a tko preobražaj? Pronađite potvrdu svojih zapažanja u djelu. - Gregor Samsa doživljava preobražaj – trenutnu, iznenadnu promjenu fizičkoga oblika, a zatim mu se postupno događa preobrazba – gubi govor, vid, sposobnost kretanja, postaje mu svejedno, i sam priželjkuje smrt, tiho nestane - majka, otac i sestra u početku naizgled doživljavaju preobrazbu (otac i sestra, majka je više pasivni promatrač), međutim njihova je preobrazba zapravo samo izvanjski preobražaj - učenici izlažu i slušaju nastavnikovo izlaganje te vode bilješke

Interpretacija
(20 minuta)

- nakon biografskih podataka koje učenici izlažu, a nastavnik korigira i nadopunjuje, nastavnik proziva učenike neka pročitaju pitanja koja su zapisali, a koja su im se nametnula dok su čitali djelo: Zašto se Gregor preobrazio? Kako je moguće da se to dogodilo? Zašto se obitelj tako odnosi prema njemu? - nastavnik bilježi neka pitanja na ploču - nastavnik pitanjima vodi učenike u interpretaciji: tema (osjećaj osamljenosti, bespomoćnosti i straha odbačenoga pojedinca), likovi (Gregor Samsa, sestra Greta, majka – gospođa Samsa, otac – gospodin Samsa, prokurist, podstanari dvorkinja) i odnos među njima (Gregor – majka, Gregor – otac, Gregor – sestra, Gregor – poslodavac, društvo – nerazumijevanje, neshvaćanje, nepostojanje volje da se nekoga istinski razumije, površan odnos korisnosti) struktura pripovijetke (tri dijela – svaki završava Gregorovim neminovnim krajem: 1. dio - „jako krvareći“, 2. dio – jabuka u tijelu, a majka moli oca da mu poštedi život, 3. dio – smrt, početak „in medias res“, struktura paradoksa, intervencije u logiku svijeta – apsurdan motiv preobražaja čovjeka u kukca, prikazan kao običan i moguć, nemoguće prikazuje kao moguće, a da ostali to tumače samo kao „veliku nesreću“) jezik i stil (jednostavna, jasna, precizna rečenica, detaljiziranje u opisivanju, „Pripovijedao sam pripovijetku. To su slike, samo slike.“), kafkijanska atmosfera – tjeskoba, stanje duha kakvo nalazimo u Kafkinome književnom svijetu - nastavnik objašnjava pojmove preobražaj i preobrazba i značenjsku razliku među njima, prema Rječniku hrvatskoga jezika Vladimira Anića: preobrazba – temeljita, kvalitativna promjena kao krajnji rezultat dužega mijenjanja, a preobražaj – velika, vidljiva promjena - nakon objašnjavanja, nastavnik zadaje učenicima zadatak za samostalni rad: - Tko je u pripovijesti doživio preobrazbu, a tko preobražaj? Pronađite potvrdu svojih zapažanja u djelu. - Gregor Samsa doživljava preobražaj – trenutnu, iznenadnu promjenu fizičkoga oblika, a zatim mu se postupno događa preobrazba – gubi govor, vid, sposobnost kretanja, postaje mu svejedno, i sam priželjkuje smrt, tiho nestane - majka, otac i sestra u početku naizgled doživljavaju preobrazbu (otac i sestra, majka je više pasivni promatrač), međutim njihova je preobrazba zapravo samo izvanjski preobražaj - učenici se dizanjem ruku javljaju i odgovaraju na postavljena pitanja, analizirajući pročitane dijelove teksta, samostalno rješavaju zadatak

Sinteza (5
minuta)

- nastavnik u razgovoru s učenicima vodi učenike u usustavljanju stečenih spoznaja, prateći zapis na ploči nastao tijekom interpretacije - učenici vođeni nastavnikovim pitanjima zaključuju o obilježjima - nadrealizma – halucinantna vizija - ekspresionizma – osjećaj straha i osamljenosti - egzistencijalizma – odnos obitelji prema pojedincu i položaj pojedinca u društvu - dadaizma – intervencija u logiku svijeta, nelogično se prikazuje kao logično i normalno - nastavnik upućuje

učenike: Vratimo se sada na pitanja s početka sata. Možete li sada odgovoriti na njih? - učenici prate nastavnikovo izlaganje, usustavljaju spoznaje i verbaliziraju naučeno

Zadatak za
samostalan
rad (7
minute)

- nastavnik prikazuje videozapis pod nazivom: Što nešto čini Kafkijanskim?
<https://youtu.be/wkPR4Rcf4ww> i zadaje učenicima zadatak za samostalni uradak: Poveži svijet Pripovijetke Preobražaj s današnjim svijetom i odnosom društva prema pojedincu te o vrijednostima suvremenoga društva te o tome napiši sastavak pod naslovom: Kafkin svijet – suvremeni svijet - učenici prate videozapis, slušaju, vode bilješke

Potrebna literatura

MATERIJALI IZVAN EDUTORIJA

<https://youtu.be/wkPR4Rcf4ww> <https://www.goodreads.com/book/show/15995592-a-little-fable> Franz Kafka: Preobrazba predgovor Milivoja Solara Dragica Dujmović-Markusi Sandra Rossetti-Bazdan Terezija Pavić-Pezer: Književni vremeplov 4 (čitanka) Marija Čurić Sanja Šepac Dužević: Čitanka 4 Bratoljub Klajić: Rječnik stranih riječi Vladimir Anić: Riječnik hrvatskoga jezika

Podaci o nastavničkoj pripremi u Edutoriju

SKRAĆENI NAZIV

Franz Kafka: Preobražaj - sat obrade lektire

JEZIK

hrvatski - standardni

JE LI MATERIJAL RECENZIRAN?

Ne

KLJUČNE RIJEČI

Franz Kafka, Preobražaj, sat lektire

OPIS

Cjelovita detaljna priprema za nastavni sat obrade lektirnoga djela Preobražaj Franza Kafke u jednom nastavnome satu.

STATUS MATERIJALA

gotov materijal

Doprinosi

OSOBE ILI USTANOVE KOJE OBJAVLJUJU MATERIJAL

Anči Ritossa Blažević

Obrazovni detalji

VRSTA OBRAZOVNOG SADRŽAJA

- Priprema za nastavni sat

KOME JE MATERIJAL NAMIJENJEN

- učiteljima, nastavnicima
- učenicima

RAZINA INTERAKTIVNOSTI MATERIJALA

niska razina interaktivnosti

DOB CILJANE GRUPE KORISNIKA I VRIJEME POTREBNO ZA OBRADU MATERIJALA

DOB CILJANE SKUPINE KORISNIKA	VRIJEME POTREBNO ZA UČENJE	NAČIN KORIŠTENJA MATERIJALA
srednjoškolska dob	do jednog sata	

Pristup

PLAĆANJE

Ne

UVJETI ISKORIŠTAVANJA MATERIJALA

Imenovanje (CC BY)

NAČIN PRISTUPA

Otvoreni pristup